№ 35

KURYER LITEWSKI

w WILNIE we WTOREK DNIA 30 KWIETNIA V. S. 1818 ROKU.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy d. 2 maja roku 1818.

Z Bożey Łaski My Alexander I. Cesarz Wszech Rossyy, Król Polski etc. etc. etc.

Chcąc dać oznakę szczególnieyszey życzliwości Naszey Królewskiey W. Józefowi Zajączkowi, Namiestnikowi Naszemu w Królestwie Polskiém, i nagrodzić znakomite zasługi jego Nam i Państwu w wykonywaniu ważnych obowiązków, jakie onemuż powierzyliśmy, a których z zupełném Naszém ukontentowaniem dopełnia, położone: z tych powodów,

Zapatrzywszy się na artykuł 46 Ustawy Konstytucyyney i artykuł 9 postanowienia Naszego z dnia 5 (17) czerwca 1817, postanowiliśmy wynieść, i niniejszém wynosiemy tegoż W. Józefa Zajączka, na godność Xiążęcia Królestwa Naszego Polskiego, oraz zalecamy Mu nosić ten tytuł, i używać go na czele innych swych nazwisk i dostoyności.

Dan w Warszawie dnia 17 (29) kwietnia 1818.

(podpisano) Alexander,

Przez Cesarza i Króla, Minister Sekretarz Stanu (podpisano) Jg. Sobolewski, zgodno z Oryginałem Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady Kossecki.

Wyznaczona z Izby Poselskiey ostatniego dnia Seymu Deputacya do N. Pana dla złożenia Mu Adresu od Niey gdy stanęła przed Monarchą; miał rzecz do Niego JW. Stanisław Hrabia *Grabowski* Poseł Stanisławowski jak następuje:

Discours prononcé par le Comte Stanislas Grabowski, *Nonce de Stanislawow en remettant á Sa Majesté l' Empereur et Roi l' adresse de la Chambre des Nonces le 27 Avril 1818.*

Sire.

Daignez agréer, Sire, l'hommage que la Chambre des Représentans porte à Votre Majesté Impériale et Royale. L' adresse et les observations qu' elle a l' honneur de deposer aux pieds de Son Trône sont l' expression fidèle des sentimens qui nous animent. Organes de nos concitoyens, nous le sommes des voeux qu'ils forment pour le meilleur des Princes, nous le sommes des benedictions de tout un Peuple. Puissions nous montrer à l' Univers le prix que nous attachons à Vos bienfaits; puissions nous exprimer dignement et rendre au Génie tutélaire de la Pologne le tribut de reconnaissance que nous Lui devons. Protecteur magnanime do notre antique Patrie, Vous l' êtes également, Sire, de cette liberté sans licence, de ces institutions libérales et salutaires qui attachent les Peuples aux Souverains et qui consolident les Empires. Long temps malheureux, mais toujours idolatres de leur Nationalité les Polonais, la voyent renaître sous Vos auspices. — Oui, Sire, la Charte que Vous nous avez accordée, les institutions qui nous régissent, la Diéte que Vous avez convoqué, les fonctions que nous remplissons maintenant, ce discours même que nous Vous adressons sont des preuves frappantes de l' esprit généreux qui Vous anime. Noble et Puissant Souverain, Réprésentant de cette Providence qui régit l' Univers, Vous qui marchez dans les voyes de Dieu et que le Ciel n'abandonnera point, agréez ce faible hommage d'un peuple reconnaissant, portez le dans Votre coeur et comptez sur le dévouement d'une Nation toujours fidéle à ses Rois.

Sa Majesté l' Empereur et Roi a daigné repondre en ces termes:

„J'agrée avec sensibilité l'expression des sentimens, „que vous Me portez. J'ai de la réconnaissance et de „l'estime pour le patriotisme que vous avez temoigné. „Croyez, que Votre bonheur est la seule récompense de „mes travaux. Dites à vos collegues, que je leur porte „un sincère intérêt. Vous méritiez d'être réorganisés, „comme vous l'êtes maintenant, et je chercherai même „à developper tous les jours d'avantage vos institutions."

Mowa miana przez Stanisława Hrabiego *Grabowskiego*, Posła Stanisławowskiego, przy oddaniu N Cesarzowi i Królowi Adressu Izby Poselskiey dnia 27 kwietnia 1818.

Nayjaśnieyszy Panie!

Racz przyjąć hołd, który Izba Reprezentantów niesie W. C. K Mości. Adres i uwagi, które u podnóżka Tronu Twojego składa, są wiernem wynurzeniem uczuć nas ożywiających. Będąc tłumaczami współobywateli naszych, jesteśmy tłumaczami ich życzeń dla naylepszego z Monarchów, jesteśmy tłumaczami błogosławieństw całego Ludu. Obyśmy całemu światu mogli pokazać wartość, jaką do Twoich dobrodziejstw przywięzujemy! Obyśmy mogli wytłumaczyć się godnie i oddać Jeniuszowi opiekującemu się Polską hołd wdzięczności, jaką Mu winniśmy! Wspaniałomyślny Protektorze starożytney Oyczyzny naszey, jesteś równie, N. Panie, Protektorem tey wolności bez swawoli, tych liberalnych i zbawiennych ustaw, które przywięzują ludy do Monarchów, i Państwa ustalają, Polacy, lubo nieszczęśliwi, ale zawsze ubóstwiający narodowość swoję, widzą ją odradzającą się pod Tobą. Tak jest, N. Panie! ta karta konstytucyyna, którąś nam nadał, te ustawy, ktoremi się rządziemy, ten Seym, któryś zwołał, to urzędowanie, które teraz sprawujemy, ta nawet mowa, którą mamy do Ciebie, są uderzającemi dowodami wspaniałego ducha, jakim tchniesz, Królu. — Szlachetny i Potężny Monarcho, Reprezentancie Opatrzności światem rządzącey, który idziesz drogami Pańskiemi, i którego nigdy Niebo nie opuści, przyymiy ten słaby hołd ludu wdzięcznego, miey go w sercu Twojém, i polegay na poświęceniu się Narodu zawsze Królom swoim wiernego.

Nayjaśnieyszy Cesarz i Król raczył odpowiedzieć w tych słowach:

Czule przyymuję wynurzone mi przez was uczucia. Mam wdzięczność i szacunek za okazany przez was patryotyzm. Wierzcie, że wasza szczęśliwość jest jedyną prac moich nagrodą. Powiedzcie kollegom waszym, że mię szczerze obchodzą. Godni byliście urządzenia was nanowo, jak już teraz urządzonemi jesteście, a nawet starać się będę rozwijać coraz bardziey wasze ustawy.

Dnia 28 rano kilkonastotysiączne woysko obu narodów wszelkiey broni wystąpiło na błonia za *Warszawą* w naypięknieyszey postawie i szyku pod dowództwem J. C. Mości Wielkiego Xięcia *Konstantego*, naczelnego Wodza. Gdy je N. Pan obeyrzał, przeciągnęło przed Nim, który w dowód zadowolnienia swojego każdemu podoficerowi i żołnierzowi raczył dobrotliwie przeznaczyć po rublu srebrnym, porcyi wódki i racyi mięsa, a Jenerałów i wyższych officerów do stołu swojego dnia tegoż przypuścił. Przy obiedzie spełnił N. Pan toast woyska Polskiego.

Tegoż dnia (28 kwietnia) około południa N. Pan raczył zwiedzić tuteyszą bibliotekę publiczną w pałacu Kazimierzowskim znaydującą się. Członki Uniwersytetu Król. Warsz. uwiadomione poprzedniczo o tym zamiarze, zebrawszy się w sali główney teyże biblioteki, oczekiwały Jego przybycia, które gdy nastąpiło, przyjęty Monarcha przy wniyściu pałacu od JW. Hr. Stanisława *Potockiego*, Ministra wyznań religiynych i oświecenia publicznego, w assystencyi JWW. *Staszica*, *Sierakowskiego*, *Lipińskiego* i *Lindego*, Członków Kommissyi Rządowey, obeyrzał perystyl, i nad wschodami w murze osadzoną tablicę marmurową z napisem łacińskim: *Regnante ALEXANDRO I. Consilium Institutionis Publicae aedes has, vetustate et flammis dirutas, restituit, auxit, Musis dicavit* 1817.— Przeszedłszy salę pierwszą dla czytelników przeznaczoną, oglądał salę zbiór xiąg Słowiańsko-Polskich, incunabula i rękopisma obeymującą. Stąd udał się do sali wielkiey, z trzech w jednę połączonych złożoney, która mieści w sobie Literaturę zagraniczną. Tu przedstawionym był Monarsze przez Ministra, Rektor Królewsko Warszawskiego Uniwersytetu, JW. JX. Kanonik *Szweykowski*, tudzież Professorowie, porządkiem pięciu wydziałów Akademickich.— Poczém N. Pan, zapewniwszy z uprzeymością Uniwersytet o swojey dla niego opiece, udał się do sali mieszczącey w sobie zbiór kopersztychów po ś. p. *Stanisławie Auguście* Krolu zakupionych, a na przeciwney stronie do dwóch sal, w których figury gipsowe są rozstawione. Za powrótem do czytelnego pokoju, Obraz N. Pana przez Professora Uniwersytetu Warszawskiego JP. *Blanka*, podług *Gerarda*, malowany, tudzież grupa, Nayświętszą Pannę z dwoygiem dzieci wyrażająca, a do kaplicy studenckiey przeznaczona, przez JP. *Kokulara* ucznia niegdyś Liceum malowana, ściągnęły na siebie Jego uwagę. Tu także przedstawiony był Monarsze, W. JX Kanonik *Falkowski*, Rektor Instytutu głucho-niemych z dwóma innemi Nauczycielami, tudzież uczniami i uczennicami N. Pan zapytywał się o sposób uczenia w tym Instytucie, a za okazaniem postępu uczniów w wymawianiu, oświadczył swoje ukontentowanie. JP. Professor *Siestrzyński*, złożył Monarsze proby założonego przez się przy tymże Instytucie kunsztu Litograficznego; z tych celnieysze było epigramma na cześć N. Pana przez W. JX. Kanonika *Ciampi* Professora Starożytności w Uniwersytecie po Grecku napisane, a na języki: Łaciński, Polski, Włoski, Francuzki i Niemiecki przełożone. (1) Tu jeden z uczniów głuchoniemych *Siarczyński*, syn Sekretarza Seymowego złożył Monarsze napisaną przez siebie prośbę, ażeby Oyciec Polaków raczył bydź jego, z wody dopiero ochrzczonego Oycem chrzesnym. Tę N. Pan przeczytawszy łaskawie, polecił przytomnemu Ministrowi, aby w imieniu Jego obrządku religiynego dopełnił. — Nakoniec, okazano Monarsze plany dalszey budowy gmachów Uniwersyteckich, które pochwalił: a gdy Mu przełożono niedostatek placu na ogród botaniczny i wystawienia obserwatoryum astronomicznego, oświadczył wyraźnie, iż daruje i przeznacza na ten koniec ogród teraźnieyszy Ujazdowski. Na tym darze znakomitym dla Uniwersytetu ukończyło się odwiedzenie N. Pana wzrastających Instytutów naukowych; sala albowiem modelów i machin, sala fizyczna, laboratoryum chemiczne, i tym podobne, zostawiono na przyszłość, kiedy i co do mieysca, i co do samych zbiorów znaydować się będą w lepszym stanie.

(1) *Kładziemy to Epigramma po Polsku wolno tłumaczone:*

Ze do oyczystych przydał zwycięzone kraje,
Wielkim zdobywcę swego sławiły Danaje.
Augusta, gdy szczęśliwy nadał pokóy światu,
Oycem oyczyzny wyrok uwielbił Senatu.
Tego wdzięczne wspaniałey dla siebie opieki
Muzy Rzymskie przyniosły chwałę w poźne wieki.
Rodacy! jakież imie przyzna Temu sława,
Co zwyciężył, dał pokóy, nauki i prawa?

Odjazd Nayjaśnieyszego Cesarza i Króla.

Nadszedł nareście smutny dla nas dzień, który nayłaskawszy Nasz Monarcha do opuszczenia tuteyszey stolicy przeznaczył sobie, *powołany*, jak sam w pamiętney nazawsze mowie z tronu przy zamknięciu obrad Seymowych wyrzekł, *w dalekie od nas strony staraniami, jakie winien swojey oyczyźnie.* Ale pocieszyć nas raczył oświadczeniem, *że losy nasze będą zawsze myśli Jego obecne*, i *że powróci pomiędzy nas dla cieszenia się po stępkami naszemi w pięknym zawodzie, jaki się dla nas otworzył, i dla udzielenia nam nowych owoców swojey troskliwości.* Ta tylko słodka obietnica pocieszać nas jedynie może w smutku, jaki w nas odjazd tak dobrego, tak ulubionego Pana naszego wzbudził. Napracowawszy się w oczach naszych przez cały czas bytności swojey między nami nad tém wszystkim, co tylko uszczęśliwienie nasze stanowi, zatwierdziwszy nowe prawa, które Seym uchwalił, przyrzekłszy nad podanemi Mu przez Seym żądaniami *zastanowić się z uwagą, i zadość im uczynić, ile okoliczności dozwolą*, wyznaczywszy hdnorowe nagrody podanym Mu do nich przez naczelników władz publicznych urzędnikom wszelkiego stopnia, słowem, zlawszy rozmaite dobrodzieystwa na wierny Mu i szczerze przywiązany do niego kray Polski, opuścił nas dnia 30 kwietnia o 7ey zrana, unosząc z sobą błogosławieństwa nasze i życzenia, by tak łaskawy, dobrotliwy i sprawiedliwy Monarcha, przy jak naylepszém zdrowiu, i szczęśliwém zawsze zamiarów jego powodzeniu, jak naydłużey nad poruczonemi berłu Jego od Opatrzności ludami panował. — Przeprowadza N. Pana, przez *Puławy* do *Lublina*, N. Brat Jego Cesarzowic Jmć W. Xiążę *Konstanty*, gdzie Monarcha obeyrzawszy kilka półków, ma jechać do *Zamościa*, a ztamtąd w dalszą, jaką sobie zamierzył, puści się podróż.

Nayjaśnieyszy Pan, mianować raczył kawalerami:

Dnia 14 (26) marca, ord. *Orła białego*: Xiążęcia *Wołkońskiego*, majora jeneralnego woysk J. C. K. Mości i adjutanta Jeneralnego; Senatora *Nowosilcowa*, Radcę Taynego Państwa Rossyyskiego; Hr. *Nesselrode*, Radcę Taynego, Sekretarza Stanu, kierującego ministeryum spraw zagranicznych; Hr. *Capo d'Istria*, Radcę Taynego, Sekretarza stanu spraw zagranicznych; Jenerała porucznika *Kuruta*. Orderu ś. *Stanisława* 1szey klassy: Stanisława Hr. *Potockiego*, Jenerał Adjutanta J. C. K. Mości; Xiążęcia *Mężykowa*, Jenerała Adjutanta J. C. K. Mości; Szambelana Barona *Mohrenheim*, Sekretarza J. C. M. W. X. *Konstantego*.

D. 17 (29) kwietnia. ord. ś. *Stanisława* 1. Klassy, Radcę Stanu, *Sumińskiego*, dyrektora jeneralnego poczt i policyi.

Za Naywyższym rozkazem, przez rozkaz dzienny, z dnia 14 (26) kwietnia mianowani: z pólku grenadyerów gwardyi, Półkownik *Szymanowski*, Fligiel-adjutantem Cesarza Jmci i Króla.

Dowódzca korpusu artylleryi i inżenierów *Sierakowski*, Jenerał dywizyi, mianowany Jenerałem Artyleryi.

Mamy prywatną wiadomość, iż Biskupstwa w Królewstwie Polskiém wezmą teraz nazwiska od Województw, oprócz Biskupstwa Warszawskiego, które wyniesione na Arcy-Biskupstwo, zwać się będzie Arcy-Biskupstwem Warszawskiem. — Podług teyże wiadomości, N. Pan mianował JW. *Malczewskiego* Biskupa Kujawskiego, Arcy-Biskupem Warszawskim; — JW. *Wołłowicza*, dotąd Administratora Dyecezyi Warszawskiey, Biskupem Kujawskim, a teraz mającym się mianować Kaliskim! — JW. *Hołowczyca*, Prałata Krakowskiego, Biskupem Kieleckim, a teraz Sandomierskim; — JW. *Lewińskiego* Sufragana Kujawskiego, Biskupem Podlaskim. — Biskup dotąd Wigierski mianować się będzie Augustowskim.

N. Pan w wigiliją wyjazdu stąd swojego raczył trzymać do chrztu córkę wdowy po JW. Józefie *Sulistrowskim* Kamerjunkrze Dworu swego w domu teyże wdo-

wy, którey to córce dane są imiona: *Celestyna, Karolina, Alexandra*. Obrządek chrztu odbył JW. *Woronicz* Senator Biskup Krakowski.

JW. *Sumiński* Radca Stanu, Dyrektor Jeneralny Poczt i Policyi, otrzymał od N. Pana w darze złotą brylantowaną tabakierę z wizerunkiem Monarchy.

Seym Królestwa Polskiego.

Senat.

Posiedzenie dnia 22 kwietnia.

Po przeczytaniu protokułu ostatniey sessyi przez JW. Sekretarza Senatu, Zastępujący Prezydującego JW. Senator Woyewoda *Wybicki* wezwał Radę Stanu do wprowadzenia projektu *Kodexu karnego*. Uskuteczniając to w imieniu jey JW. Radca Stanu *Potocki*, podobnie jak w Izbie Poselskiey, wyłuszczył powody ułożenia rzeczonego projektu i potrzebę zamienienia go w prawo.

JW. Sekretarz Stanu po odczytaniu Izbie Senatorskiey nadesłanego od JW. Marszałka Seymu uwiadomienia, iż projekt rzeczony w Izbie Poselskiey przyjęty został dnia 21 b. m., przystąpił następnie do czytania projektu; poczém JW. Zastępujący Prezydującego dla spóźnioney pory, dyskussyą odłożył do przyszłego posiedzenia, solwując sessyą do dnia 23 kwietnia na godzinę 10 zrana.

Izba Poselska.

Posiedzenie dnia 22 kwietnia.

Po zajęciu mieysc w przyzwoitym porządku przez Członki Izby Poselskiey, JW. Marszałek Seymu zagaił sessyą stosowną mową do projektu o hipotekach, na dzisieysze posiedzenie wniesionego.

JW. Sekretarz Seymu za wezwaniem od laski, rzeczony projekt odczytał, z wskazaniem zmian, jakie w połączonych Kommissyach Rada Stanu uczyniła, a Izba Senatorska już przyjęła.

Przystępując więc JW. Marszałek do dyskussyi w przedmiocie tegoż projektu pod tytułem: *O ustaleniu własności dóbr nieruchomych, o przywilejach i hipotekach, w mieysce tytułu XVIII. księgi III. Kodexu cywilnego*, dał naprzód głos JW. *Pieniążkowi* Posłowi Kozienickiemu, Członkowi Kommissyi Prawodawczey, który wyłuszczając w mowie swey niedogodność, jakiey dla braku uregulowaney hipoteki doświadczać muszą Obywatele w Województwach, od tak nazwaney Gallicyi przyłączonych, a nawzajem korzyści, jakich Województwa po rządzie pruskim z tego powodu zyskały, i wskazując niedokładność hipoteki Francuzkiey, Pruską w tey mierze nad pierwszą przekładał. Z tego więc powodu tém mocniey obstawał za projektem, gdy ten na tychże zasadach został ułożonym.

W oppozycyi temu wnioskowi stanął JW. *Dembowski*, Poseł Kazimierski, który dowodził, iż z zmianą tytułu XVIII. Kodexu Cywilnego, gdzie stanowiąc formę hipoteki, zmieniamy i narażamy wiele artykułów tegoż prawa dziś nas obowiązującego, które są z tym tytułem w łączności i odnoszeniu się do siebie; a wykazując, ile nieprzyzwoitości zrządzić mogą oznaczone projektem termina lat, mające zobowiązywać szczegółowo Województwa, mianowicie Obywateli tych, którzy w dwóch lub więcey Województwach posiadają dobra, dotknął nakoniec niektórych artykułów niezgadzających się z jego przekonaniem, i z wymienionych przyczyn był przeciw projektowi.

JW. *Hakenszmit*, Deput. Krasnostawski i Chełmski, podobnie mówiąc przeciw projektowi, iż się paralizuje z kodexem cywilnym w wielu artykułach i procedurą, ścieśnia żonom rozrządzalność majątków i ich summ posagowych, a raz mężom, a nawet i dzieciom do wielu niedogodności stać się może przyczyną, wytknął w końcu artykuły, nad którémi po szczególe czynił swe uwagi; dodał i to, że działania wskazane, są trudniące i wiele pociągające za sobą kosztów; był równie za odrzuceniem projektu.

JW. Hr. *Jezierski*, Poseł Garwoliński, przymówił się za projektem, upatrując korzyść z zapewnienia własności nieruchomey, przez co i cena podwyższyć się może, i przy ustanowieniu banku Narodowego, hipoteki uregulowaney wykazy łatwiey i pewniey przyczynią się do korzystania Obywatelom gruntowym z tey instytucyi.

JW. *Raczyński*, Poseł Lubelski, przytoczył te uwagi, iż nie wie, czy jedna hipoteka ustanowiona, czyli też w każdém Województwie znaydować się będzie; jeżeli jedna, to niedogodna; jeśli po Województwach, tedy okaże się brak w tey mierze ludzi zdatnych. Daley rozbiorowo artykułami przechodząc w swych spostrzeżeniach i uwagach, oświadczył się bydź *negative*.

JW. *Wichliński*, Poseł Wieluński, utrzymywał, iż każda ustawa i każde prawo, im jest zrozumialsze, tém jest lepsze. Te przymioty w podanym projekcie upatrując, mocniey obstaje za nim, że już taynych hipotek, jak prawo francuzkie pozwalało, nie będzie.

JW. *Szołowski*, Poseł Łęczycki, artykułami przechodził, czyniąc rozbiorowe nad każdym uwagi, które zakończył temi słowy: że cały projekt w każdym artykule miał wady; hipoteka jest potrzebna, dźwigamy ją tak, żeby już drugi raz dźwigać jey nie przyszła potrzeba; przeto był przeciw projektowi.

JW. *Kapica*, Deput. Maryampolski, zwrócił uwagę co do własności żony, tudzież co do majątku dorobkowego, i był także *negative*.

JW. *Rembieliński*, Poseł Biebrzański, mocno obstawał przy projekcie, i wnioski przeciw niemu czynione, światłemi i gruntownemi zasadami zbijał.

JW. *Grabowski*, Poseł Węgrowski, mówiąc przeciw projektowi, uważał, że to nowy podatek do praw moratoryynych, chwalił dawne Polskie oblaty, żądał, aby cały kodex cywilny był nowo ułożony, w którymby i tę gałęź prawodawstwa domieszczono. Oświadczył się co do tego projektu bydź *negative*.

JW. *Młodzianowski*, Poseł Pułtuski, w światłym i do przekonania głosie wyłuszczył potrzebę hipotek, uchylenia francuzkiey i zalety projektu ninieyszego, jako wsparte na zasadach hipoteki pruskiey, a co do szczegółów doskonalszey.

JW. Hrabia *Komorowski*, Poseł Kielecki, wytykał względnie swego przekonania wady, zbyteczną rozciągłość i koszta mnożące się z formalności. Był przeciw ograniczeniu moey żon do swych posagów i majątku, dodając, że jak na posiedzeniu Kommissyy był przeciw temu projektowi, tak i teraz *negative* bydź się oświadcza.

Na wszystkie powyższe zarzuty przeciw projektowi odpowiadał kategorycznie w głosie otrzymanym od laski JW. Radca Stanu *Wyczechowski*, wyłuszczając powody, jakie skłoniły Radę Stanu do ułożenia takich a nie innych zasad hipotecznych.

Tak gdy dyskussye ukończone zostały, przystąpił JW. Marszałek Seymu do kreskowania, wybrawszy poprzedniczo zwykłych Assesorów, jako naystarszych wiekiem; w skutku czego okazało się po obliczeniu, iż za projektem było wotów 67, a przeciw niemu czyli *negative* 40, a przeto projekt *o uregulowaniu hipotek* większością 27 kresek przyjęty został. Poczém JW. Marszałek solwował sessyą na dzień 23 b. m.

Rapport Rady Stanu o dwuletnich czynnościach rządu.
(Ciąg dziewiąty.)

Wydział Skarbu. Dokończenie.

Takowy obraz Skarbu jest owocem szczegółowych źródeł, o których w następnym ciągu czynności Kommissyi Skarbowey mówić będziemy.

Zródła te dzielą się na podatki stałe i niestałe; ofiara, podymne, rekrutowe żydowskie i konsensowe etc, w obrębie kraju wynosiły w roku 1815 summę złlch 12,767,624, groszy 29. Obok niey zaległość, po odtrąceniu podatków do ostatniego maja 1813 zawieszonych, wynosiła złlch 19,506,489, groszy 16. Bez podania sposobów umorzenia zaległości, nie można się było spodziewać biegnących wpływów; kwity liwerunkowe w ręku właścicieli będące, ledwie w części okazane, a w znacznieyszych summach terminem prekluzyynym przecięte, pretensye allewiacyyne w sporach swoich zalegające, utrudniały pobory, a środki exekucyyne okrywały zarzutem niezasłużoney surowości. Przedłużenie więc terminu do okazania pierwszych, a polecenie Delegacyi Administracyyney rozpoznanie drugich, zjednało ten szczęśliwy skutek, że i zaległe śmieley żądane, i bieżące wpływy ściśley wymagane bydź mogły. Czynna gorliwość i nieugięta sprawiedliwość tego Sądu, która Skarb na summę 1,106,938 złlch. groszy 26, od niesprawiedliwie żądanych złlch 746,718, gr. 11 uwolniła.

Dozwolony postanowieniem z dnia 14 grudnia roku 1816 rozkład należności przed rokiem 1815 zaległych na raty dwóchletni przeciąg czasu nieprzechodzące. wstrzymanie exekucyi za wszystkie zaległości do końca gru-

dnia 1817., połączone z ustąpieniem kar już zaciągnionych dla tych, którzyby w takowych zaległościach przed terminem się uiszczali: nakoniec, zesłanie Radcy Stanu do rewizyi kass, do rozpoznania na mieyscu stanu wpływów i znaglenia Urzędników opieszałych, zrządziły, że zaległości przed rokiem 1815 należne, w końcu roku 1817 spodziewane 3,600,000 blisko o drugie tyle przeniosły, a należność biegnących podatków, które na rok 1815 mało co więcey, jak w połowie uzyskaną bydź mogła, na końcu roku 1817 względnie całey swojey massy jedynie w 8mey części pobraną nie została.

Dobra narodowe, koronne, i Skarbowi powrócone, pod nazwiskiem dóbr Rządowych, w roku 1815 nosiły postać zastawy w przesadzonych od possesorów pretensyach. W roku 1815 na 10,000,000 rocznego dochodu w dobrach Narodowych, zaledwie wpłynęło 2,771,756 na półtrzecia miliona, w dobrach Koronnych zaledwie wpłynęło milion; na półtora miliona w dobrach powróconych nie wpłynęło, jak 200,000.

Prócz tego, zaległość z lat dawnieyszych z tych dobr ogółem wziętych wynosiła summę ostatecznie wylikwidowaną złtch 55,295,693, gr. 15, na którą tylko 3,896,544 zaliczono. Warunek kontraktów jeszcze za Rządu Pruskiego wydanych nieobowiązujący posiadaczów do zapłaty następnych rat aż po obrachowaniu się z pierwszey, tego niepomyślnego wpływu był przyczyną. Zaradziły temu postanowienia odznaczające przeszłość od biegnących czasów z nakazem wypłaty przypadających: a powzięta i dokonana myśl utworzenia Administracyyney Delegacyi, przenosząc rozstrzygnienie tego rodzaju sporów pod wyrok śpiesznieyszego Sądu, a przepisanemi i do każdey epoki zastosowanemi prawidłami warując, aby ani sprawiedliwe pretensye krzywdy, ani niesprawiedliwe korzyści nie odniosły zawikłania, własność Skarbową wydobywa. Dzieło trudne i niezliczonemi przeszkodami otoczone tém większey zalety, iż jedynie majątek narodowy od pewnego uszczerbku ochronić zdolne, już się w korzyściach swoich postępnie rozwija; a gdy skutkiem wyraźności przepisów i bezstronnego do niey zastosowania wyroków w odsądzonych dotychczas sprawach na pretendowaney summie 318,432, gr. 29, jedynie summę 40,164 dla possesorów przyznaną wystawia, daje widoczną miarę, czego się krajowi bez przedsięwzięcia powyższego środka spodziewać można było; kiedy atoli zupełnie ukończonym zostanie, z pewnością oznaczyć nie można.

Termina ostatecznego składania obrachunków dla trudnego wynalezienia rozrzuconych dowodów zwloce uledz musiały; teraz takowe obrachunki dyrekcya dóbr rządowych zbiera, z uwagami delegacyi odsyła, i spodziewać się godzi, że zbliży rzecz do kresu. Postanowienie z dnia 1 czerwca 1816, rozdzielając administracyą dóbr narodowych od administracyi lasów, każdemu w szczególności z tych rodzajów majątku narodowego nadało oddzielny dozór, i nowa dyrekcya dóbr rządowych w wydziale skarbowym utworzona, trudnić się poczęła urządzeniem dóbr, i wypuszczeniem ich w dzierżawę.

Wychodziła znaczna ich część z posiadania; dawne wyciągi intrat przez spustoszenie wojenne straciły swoję podstawę, nową niepodobna było uprzedzić nadchodzącego terminu. Licytacye okazały znaczny zysk na pozór, w gruncie, zawód i szkodę. Postanowienie przepisało systemat, który odpowiedział czasowym wymaganiom; na lat trzy tylko puszczone z wolney ręki dzierżawy z nowemi warunkami; bezpłatne korzyści dla gospodarstwa mieyscowego i oświecenia ludu wieyskiego zabezpieczającemi; gdzie zaś na większą ilość lat dzierżawy puszczone bydź musiały, zastrzeżono opłatę za przyszłość, jaka się z wyciągów nowych pokaże.

Opustoszenie dóbr, które woyna zrządziła, wymagało koniecznych ulepszeń. Wydano na takowe ulepszenia w roku 1816, na poprawę budowli, na zapomogę włościan, na remissye, summę 1,251,805 złotych.

W roku 1817 osadzono na gruntach narodowych 3,041 dusz kolonistów, którzy na odgłos postanowienia z dnia 2 marca 1816, i z dnia 3 maja 1817, do kraju naszego przybyli. Ściśle rozebrano zażalania włościan, i nadużyciom z strony possessorów zapobieżono, i wszystkie samowolnie narzucone lub wymagane daremszczyzny zniesione zostały. Granice dóbr narodowych w zaburzeniach wojennych albo doznały uszczerbku, albo się wystawionemi znalazły na widoki sąsiadów, a prawa skarbu albo zaniedbanemi, albo przez słabą obronę często na szwank narażonemi były. Potrzeba ochrony od widocznych strat natchnęła postanowienie z dnia 27 lutego 1816, zawieszające wszystkie spory ze Skarbem do krótkiego czasu, póki następnie ustanowienie publiczney obrony w Prokuratoryi jeneralney tarczy im nie użyczyło.

Dobra wszelkie Rządowe z początkiem r. 1815 winne były zaległości	zł. 55,295,693	gr.	13
Bieżącego dochodu uczynić miały	zł. 14,344,768	gr	24
na pierwsze wpłynęło	zł. 3,896,544	gr.	13
na drugie	zł. 4,002,346	gr.	10
w roku 1816 od 1go czerwca do ostatniego grudnia winne były zaległości	zł. 61,883,972	gr.	15
bieżącego dochodu	zł. 9,621,702	gr.	14
na pierwsze wpłynęło	zł. 4,268,417	gr.	3
na drugie	zł. 5,218,753	gr.	27

W roku 1817 po potrąceniu zaległości postanowieniem na zaspokojenie pretensyy dzierżawców w poborze wstrzymanych, winne były za-

ległości	zł. 18,519,733	gr.	18
bieżącego dochodu, wyłączając dochód lesny, jako osobno administrowany	zł. 10,676,109		
na pierwsze wypłaciły	zł. 2,032,993	gr.	15
na drugie	zł. 6,223,827	gr.	19

Mniey pomyślny wpływ z tego zrzódła, jest bez wątpienia skutkiem zamitrężenia pretensyy dzierżawnych, i ciągnących się dotąd z Possessorami obrachunków. Dochody bieżące powyżey w roku 1817 brane są z massy dóbr pozostałey po odpadnięciu niektórych do obwodu Krakowskiego, po oddaniu innych w rząd dyrekcyi Górniczey, oraz powróceniu nabywcóm za Rządu Austyackiego sprzedanych.

Lasy narodowe, ta znaczna część majątku publicznego, za Rządu Polskiego pustoszona, za Rządów Austryackiego i Pruskiego w dozór i straż wzięta, i zaczynająca się porządkować, za Xięztwa Warszawskiego, ile okoliczności pozwoliły, od zniszczenia chroniona, teraz staraniem Kommissyi skarbu opisane, według prawideł nauki leśniczey do podziału przeznaczone, wystawując przestrzeni swoiey 4,500,026 morgów Magdeburskich, na 7 leśnictw podzieloney, na którey 3,936,022 jest morgów wysoko-piennych, przez urządzenie swoje i pewności kapitału i możności czynienia z niego dochodu nabywają; zostając tymczasowie pod kierunkiem i zwierzchnością nowey magistratury, złożoney z Dyrektora lasów, z Prezesów Izby Administracyyney dóbr Koronnych i Narodowych. Już ta nowa gałęź Rządu odebrała ogólne i szczegółowe etaty i przepisy zapewniające rachunkowość; czeka tylko ostateczney organizacyi, którey projekt już roztrząśniony w Deputacyi, wstrzymanym zostaje do urządzenia Sądownictwa, z którem go stosunki łączyć będą.

Pomiar szczególny lasów, przeszłą wiosną rozpoczęty, następnie daley posuwać się będzie. Poczynione starania o sprowadzenie biegłych w sztuce leśney cudzoziemców na 1818 rok zamierzony skutek uiszczą, a szkoła leśna przez Kommissyą Skarbu założona, nabycia krajowych znawców po latach kilku obiecuje.

Wyznaczone w roku 1816 poręby, 43,026 morgów zawierające, a drzewa za 1,621,861 zł. mieszczące, w przeciągu r. 1817 przyniosły dochodu w gotowiznie 983,156 zł., w którym ogóle wartość sprzedanego drzewa wynosi 463,134, nie licząc 300,000 zł., jako wartości drzewa, użytego na wystawienie koszar, ujezdni, stajen woyskowych, ekonomicznych i włościańskich, na reparacye grobel i mostów.

Na rok 1817 podobna rozległość porębów, na którey wartość drzewa zł. 1,640,505, gr. 12 wynosi, na użytek Skarbu wyznaczoną została.

Dozwala się drukować. Z. Niemczewski Prof. Komit. Cenz. Członek.— w Wilnie w Drukarni Redakcyi pism peryodycznych.

Wilno dnia 30 kwietnia 1818 roku.

Wilno.

JW. Jenerał piechoty, Wojenny Gubernator Litewski, wielu orderów Kawaler, *Rzymski Korsaków*, na wjeździe do miasta przez urzędników władz różnych, szlachtę, obywateli i cechy miasta z chorągwiami i odgłosem bębnow powitany, przybył tu na powrot z *Warszawy*, dnia 27 t. m. około godziny 3ciey z południa.

Kilką dniami pierwiey przybył tu JW. Rzeczywisty Radca Stanu i kawaler, *Sulistrowski*, Cywilny Gubernator Miński.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Francya.

(*z gaz. berl.*) *Paryż, dnia 18 kwietnia.* Deputacya Izby Parów złożyła wczora Królowi prawo względem cła, które przyjęte zostało 77 głosami przeciw 1; czytane też było w Izbie Parów zdanie sprawy komitetu w rzeczy prawa bankowego. (Przywiley w roku 1803 bankowi nadany przedłużony bydź ma do 22 września 1843. Noty bankowe nie mnieysze nad 500 fr. bydź mają. Kapitał oznaczono na 70 milionów w 70,000 akcyy, każda po 1,000 fr.; 20,000 akcyy przechodzących tę liczbę, znieione będą.)

Wyrok królewski z d. 8 t. m. rozkazuje, ażeby szczepy pierwszych i drugich batalionów, 73ech teraz istnących legionow, uzupełnione, a trzecich utworzone zostały.

Między subskrybtorami na posąg *Henryka* IV znayduje się Xiążę *Placencyi* (dawnieyszy członek Dyrektoryatu i konsul *Lebrun*), który zapisał 1,000 fr.

Xiążę *Berry* niezupełnie jest kontent z prawa zaciągu woyskowego. Spotkawszy się niedawno z Jenerałem *Maison*, powiedział do niego: „Daleś nam WPan złe prawo.“ ale Jenerał odpowiedział, że prawo to dostarczy dobre woysko dla Francyi.

Jenerał *Canuel* używa szczególnieyszego sposobu mówienia w odpowiedziach swoich na zarzuty, które odbiera od rewolucyonistów, uważających go za rojalistę, i od rojalistów uważających go za rewolucyonistę. I tak mówi on: „Za rzeczpospolitą brodziłem we krwi po kostki; za króla brodzić w niey będę po kolána.“

Anglia.

(*z gaz. berl.*) *Londyn, dnia 14 kwietnia.* Lord *Liverpool* podał wczora w Izbie wyższey, następujące poselstwo:

„Jerzy, Xiążę Rejent. etc. Jego Królewicowska Mość, w imieniu i ze strony Króla, uważa za przyzwoitą, uwiadomić Izbę Lordów, że się czyni umowa względem zaślubienia się Jego Królewicowskiey Wysokości Xiążęcia *Klarencyi* z Xiężniczką *Sax-Meiningen*, starszą córką panującego Xiążęcia *Sax-Meiningen*, i Jego Królewicowskiey Wysokości Xiążęcia *Cambridge* z Xiężniczką Heską, młódszą córką Margrabiego *Fryderyka*, synowicą Elektora Heskiego — J. K. W. Xiążę Rejent mocno jest przekonany, iż Lordowie równie jak on sam uczują, że po smutney stracie, którą J. K. W. i narod przez śmierć ukochaney Jego córki, zmarłey Xiężniczki Karoliny, istotne dobro narodu wyciąga, ażeby J. K. W. dla braci swoich użył przedsięwzięć, jakich okoliczności wymagają, i J. K. W. odebrawszy już tyle dowodów gorliwości i przychylności Izby wyższey, nie wątpi, iż w okoliczności tey postawi go w stanie możności użycia ku zamiarowi temu potrzebnych urządzeń.“

Takież samo poselstwo podane zostało przez Lorda *Castlereagh* w Izbie niższey.

Przybył tu okręt *Salisbury* na powrot z *Jamaiki*, i przywiozł 800,000 f. s. gotowych pieniędzy, na rzecz kupców londyńskich. Przed odjazdem Admirała *Douglas*, pod którego wodzą okręt ten zostaje, odwiedził go naystarszy mieszkaniec wyspy, 143 lat wieku mający. W zamiarze takowym w dniu tym przyszedł o 14 (blizko 3 niemieckich) mil piechotą. Niewyjeżdżał on nigdy z *Jamaiki*, a pamięta jeszcze z dokładnością trzęsienie ziemi w roku 1687. (Lord *Douglas* kazał odmalować jego portret, który do Londynu przywiozł.)

Ameryka.

(*z gaz. berl.*) Więcey 400 Szwaycarów, ze wszystkich Stanów Zjednoczonych Ameryki północney, połączyło się w celu zebrania opuszczających oyczyznę swoję i po części już do Ameryki przybyłych Szwaycarów, dla utworzenia z nimi jedney osady. Prosili na Kongresie o wyznaczenie im ziemi, ażeby mogli, na wzór emigrantów francuzkich w *Tombigbee*, osadę założyć. Mówią o okolicy *Arkansas* (miasto handlowe nad rzeką tegoż imienia, w krainie *Missisippi.*)

Niderlandy.

(*z gaz. berl.*) *Bruxella, dnia 14 kwietnia.* Zdaje się, że Król przedłuży pobyt swóy w *Bruxelli.*

W *Hadze* mnóstwo ciekawych zbiera się do pałacu Xiążęcia *Oranii*, dla oglądania pięknego srebra stołowego, przez miasto *Amsterdam* Królewiecowi Jmci w darze ofiarowanego; kosztuje ono 200,000 zł. hol. Nadewszystko wzbudza podziwienie ozdoba, wystawująca świątynią zwycięztwa, na którey szczycie ukazuje się tryumfalny woz ze czterma końmi. Na wozie stoi Bohater bitwy pod *Waterloo*, a bogini sławy wieńczy jego skronie.

Donoszą z *Paryża*, że proces z powodu zamachu na życie Xięcia *Wellingtona*, z pośpiechem się odbywa. *Cantillon* i *Yelzer* zostają pod wiedzą prokuratora królewskiego i sędziego instrukcyynego. *Honun*, *Picardem* zwany, został uwolniony. Policya szuka jeszcze innych, którzy w bliskości *Paryża* ukrywać się mają.

Prace około twierdz naszych, w południowey stronie kraju będących, odbywają się teraz z podwojonym pośpiechem, tak, że *Namur*, *Charleroi*, *Mons* i *Doornick* wkrótce do twierdz pierwszego rzędu należeć będą.

Twierdzą za rzecz pewną, że Xiążę *Wellington*, około końca tego miesiąca, uda się prosto z *Paryża* do *Londynu*, zkąd nie prędzey aż około połowy maja do główney kwatery swojey powróci.

Donoszą z *Francyi*, że inspektorowie woyskowi otrzymali rozkaz, obeyrzeć woysko i twierdze. Spisaną też została młodzież do służby lądowey i morskiey.

Wiadomości rozmaite.

(*z gaz. berl.*) Przez teraźnieysze zgromadzenie seymowe niewolà osobista zniesioną została w całem W. Xięztwie *Meklemburskiem.*

W Korespondencie hamburskim piszą z *Londynu*: podług naszych gazet, Bonaparte ma teraz często powtarzać: *Europa mi się wyśliznęła!*

W korrespondencie hamburskim czytamy z *Frankfortu* pod 12 kwietnia: „Przed kilką dniami przybył tu Baron *Drais* ze swoim służącym na machinie do biegania. Obadway 6 godzin drogi we 2ch godzinach odbyli. Późniey jeszcze parę machin na wozie przyprowadzono. Dnia 8 kwietnia, okazywał machinę swoję P. *Drais*, frankfurtskiemu towarzystwu zachęcenia do sztuk pożytecznych, i czynił doświadczenia machiny swojey na dziedzińcu domu towarzystwa, w obliczu wielu członków i licznego zgromadzenia widzów. Zadziwiała szczególniey zręczność P. *Drais* i jego sługi w utrzymywaniu równowagi. Przekonano się, że ta machina na równinie, więcey 60 stop sama ubiedz może, bez oparcia się jadącego nogą o ziemię dla nowego jey popchnięcia.

Wolnno drukować Niemczewski Dziekan i Cenzur

Wedle Ukazu JEGO JMPERATORSKIEY MOSCI, Kommissya za Naywyższym Ukazem dla rozpoznania długów i majątków byłych Litt. Hetmana i Podskarbiego Ogińskich w mieście Wilnie ustanowiona przy przedłożeniu z dzieł JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora w roku teraźnieyszym 1818 apryla 16 pod N. 186 wyszłym, mając sobie objawione przedpisanie JW. Ministra Finansów, w którem wyrażono: 1mo „Ażeby wezwać niezwłocznie do Kommissyi Wileńskiey przez stosowne publikaty wszystkich, (którzy okazali jey w terminie naznaczonym należne Dokumenta i świadectwa) kredytorów byłego Podskarbiego a teraźnieyszego Taynego Radcy i Senatora Graffa Ogińskiego, lub ich Plenipotentów i zakommunikować im tak wyrażoną prozbę większey części kredytorów, w kopii przy odniesieniu się dołączoną, jako też i wyrażony Ukaz Naywyższy, oraz przyjąć zgodzenie się na przystąpienie do ogólnego aktu od tych, przez których wspomniona prośba nie była podpisaną — 2do. Fundusz przeznaczony przez komplanacyą roku 1809 nie weszły do summy zadeterminowaney na opłatę długów Graffa Ogińskiego Ukazem 7 augusta 1816 roku) nastałą między kredytorami i nabywcami majątków Grafa Ogińskiego i samym Grafem Ogińskim dla zniesienia pretensyi ze strony kredytorów, nayprzód: na nabywcach za majątki kupione przez nich u Graffa Ogińskiego, które ponieważ już były obciążone długami, a zatém wszystkie też majątki podług statutu Litewskiego powinny były weyść do massy ogólney, a nabywcy mogli potrzebować dla siebie satysfakcyi nie wprzód jak tylko po zapłaceniu poprzedzających długów. 3tie: na Kuchmistrzu Ogińskim za majątki, o należenie których z pod jego possesyi do massy Podskarbiego Ogińskiego zachodzi spor, jako to: Białynicze, Warszawka, Starosiele i Ławnictwo Mikulińskie — Przez jakową komplanacyą dla ukrócenia takowych pretensyi kredytorowie zgodzili się przyjąć do massy od nabywców 150,000 rubli srebr. a od Graffa Ogińskiego 200,000 rubli srebrem lub majątek Warszawkę — Chociaż ta dobrowolna umowa uznaną i utwierdzoną została w dokładzie Rządzącego Senatu, lecz przed wprowadzeniem jey do rachunku, należy jeszcze w skutek wspomnionego Ukazu Naywyższego otrzymać na to zgodzenie się od uczestniczących w tey umowie stron — Do tego objawić kredytorom Graffa Ogińskiego i Sukcessorom Hetmana, że w skutek postanowienia Rządzącego Senatu Ministerstwo Finansów za pośrednictwem Izby Skarbowey Witebskiey i tamecznego cywilnego Gubernatora oceniło majątek Obol zawierający w sobie podług rewizyi 1795 roku 2,566 dusz, rubli 1,023,488 assygnacyjnych czyli srebrnych 255,372 jakową taxę znayduje on zupełnie umiarkowaną" — I w tey kolei zrobić nawet układ rozdziału ogólney massy sposobem naydogodnieyszym dla samychże kredytorów w celu nayprędszego ukończenia ich dzieła tymże kredytorom dozwala — We względzie jakowych przedpisań Kommissya zważając, że ile pośpiech w domierzeniu niezwłócznem takowego układu, z jedney strony wykazuje widoczne pożytki kredytorom w ustaleniu pewnego już przez należne popełnienie massy funduszu do ich satysfakcyi należeć mogącego i tym sposobem w zbliżeniu końca dzielu w tym nawet roku przez ułożenie zgodne rozdziału całey massy, która dotąd samego tylko prospektu nadziei niepewnych była wizerunkiem, dla czego uchybienie naymnieysze mogłoby się stać przyczyną oddalenia na czas nieprzewidziany upragnionego skutku; tyle, z drugiey znowu strony mogący się zgodnie zatwierdzić układ Komplanacyi co do popełnienia massy funduszu z Debitorem, nabywcami rozmaitych dóbr od onego i sukcessorami zeszłego Hetmana Ogińskiego jest w stanie położyć tamę wszelkim już dalszym przewlókom i zapewnić wzajemną spokoyność — P o s t a n o w i ł a: przez umieszczenie trzykrotne w Gazetach Kuryera Litt. awizacyi, wezwać wszystkich kredytorów byłych Litt. Hetmana i Podskarbiego Ogińskich podług dołączającego się regestru nazwisk onych stosownie do przedpisania JW. Ministra Finansów, sukcessorow zeszłych: Hetmana Ogińskiego, samego JW. b. Podskarbiego a teraz Senatora Graffa Ogińskiego i nabywców dóbr od tegoż JW. Grafa Ogińskiego podług tabelli z Rządzącego Senatu przysłaney, ażeby dla zaskutecznienia wyrażonych powyżey objektów, jako ich własney spokoyności i dobra tyczących się i przez to samo pośpiechu wymagających, raczyli sami lub przez Plenipotentów prawnie do tego Aktu umocowanych jawić się na dzień dziesiąty miesiąca junii teraznieyszego 1818 roku do miasta Wilna i do niniejszey Kommissyi przy tém ostrzeżeniu, iż która, z wzywających się stron, osoba nie przybędzie na oznaczony termin i przez to opuszczenie narażoną zostanie na jaką w objekcie siebie dotykającym ze skutku przedpisań i Ukazów zwierzchniczych stratę, tę więc nikomu innemu tylko własney swey niedbałości przypisać będzie winna — O czém gdyby nawet każdego z interessowanych stron oprócz awizacyów, wiadomość dóyść mogła przesłać Kommunikacye do Rządów Guberńskich Wileńskiego, Grodzieńskiego, Mińskiego, Witebskiego, Mohilewskiego, Kijowskiego, Podolskiego, Wołyńskiego, Kurlandzkiego, Inflantskiego, Kałuzkiego i Obłasty Białostockiey z żądaniem aby te przez Pośrednictwo Mieyskich i Ziemskich Policyów raczyły osobno takowe Kommissyi postanowienie zalecić jak nayrychley opublikować — Do jakiego celu przesłać każdemu z wyrażonych Rządów, po kilkadziesiąt exemplarzy drukowaney awizacyi łącznie z regestrem kredytorów, sukcessorów i nabywców dla rychleyszego rozesłania onych w mieysce potrzebne — Roku 1818 miesiąca apryla 30 dnia.

Piotr Kleczkowski Kommisarz.
Urban Jazdowski Kommisarz.
Dominik Kozakiewicz Kommisarz.
Archiwista Antoni Osipowicz.

Regestr Kredytorów byłych Litt. Hetmana i Podskarbiego Ogińskich, podług którego wszyscy ciż kredytorowie do stanności w Kommissyi na dzień 10 junii idącego roku 1818 wzywają się.

Kredytorowie Hetmańscy.

Piński powiatowy Podstarosta Mateusz Butrymowicz.
W stopniu Kazimierza i Eleonory Marszałków Słonimskich Makowieckich sukcessorowie onych:

Aniela Zbrożkowa Cześnikowa Witebska,

Wincenty Lissowski Marszałek Lepelski,

Wołkowiccy, Szpilewscy, Stachowscy i Zapolscy.

Słonimski powiatowy Marszałek teraźnieyszy aktualny Stanu Radca, Woyciech Posłowski, sukcessor Szambelana Józefa Posłowskiego.

Józef i Anna Połubińscy.

Hieronim Połubiński, a w stopniu tego sukcessor brat Stanisław Połubiński.

Stanisław Połubiński i kredytorowie Korczyca, to jest: Wincenty Jabłoński Szambelan i Ignacy Łagiewnicki.

Alexandra Mierzejewska Strażnikowa Polna Koronna.

Wincenty Kruszewski w stopniu swoim i brata swego Jana, tudzież Alexander i żona jego Magdalena Truszyńscy a w stopniu onych syn ich Józef i dalsze rodzeństwo.

Sukcessorowie Macieja Eysymonta Stolnika w stopniu bankiera warszawskiego Blanka.

Antoni i Wiktorya żona jego Skoczyńscy w stopniu Wróblewskiego za przelewem.

Adam Uruski a w stopniu jego Kazimierz Rzewuski.

XX. Dominikanie Słonimscy a w ich stopniu Piotr Swieżyński, czyli jego sukcessorowie Bogusław i Antoni Swieżyńscy.

Stanisław Szukiewicz a w stopniu jego ciż sami co wyżey Swieżyńscy.

Piotr Swieżyński a w jego stopniu sukcessorowie.

Paweł Woyniłowicz w stopniu jego pierwo sukcessor Leon Woyniłowicz, poźniey zaś za przelewem od Leona, Woyciech Posłowski aktualny Stanu Radca.

Karmelitanki bose Wileńskie.

Kościoł Bobrowski w stopniu którego Pleban dzisieyszy X. Leon Sankowski.

Gothard Herman Ramm.

Kredytorowie Podskarbińscy.

Mińskiey Gubernii wywodowy Deputat Bonawentura Oświecimski.

Połocki Skarbnik Alexander i żona jego Maryanna Kułakowie, w stopniu Sędziego b. Głównego Litt. Sądu Dominika Abłamowicza, onego Synowie: Ignacy, Piotr, i Adam.

Johanna z Wolskich Jezierska, w stopniu zesłego męża swego Kazimierza Jezierskiego Szambelana.

XX. Trynitarze Mołodeczańscy.

Johanna Rudominowa Rotmistrzowa Bracławska w stopniu swoim i zeszłego męża swego Benedykta.

Grodzieńscy Koniuszowie Ignacy i Teresa Skarbkowie.

Kathedralnego Kościoła Kaplica S. Maryi, w którey teraz altarysta Xiądz Kazimierz Zygmuntowicz.

Antonina Białecka, w stopniu oyca swego ś. p. Jana Rafała Szmurły, Rotmistrza Grodzieńskiego.

Ludwika i Salomea Bółhakówny sukcessorki po zeszłym swym oycu Stanisławie Bułhaku Oboźnym Słonimskim.

Magdalena Krassowska w stopniu męża Tomasza Krassowskiego Komorn. Mińskiego.

Joachim Bułharyn Marszałek Wołkowyski za przelewami: od Ludwika Borzobohatego, sukcessorów Koniuszego Oszmianskiego Kazimierza i Grodzk. Grodzieńskiego Regenta Antoniego Dederkow.

Bywszy Wileński Chorąży Antoni Tyzenhauz czyli Jego Kuratorowie.

W stopniu Szambelanowey Benedykty Czartoszewskiey ...ney córka w zamęściu Perynowa podpółkownikowa.

Oszmiański powiatowy Oboźny Antoni Szyszko.

Szambelan byłego dworu Polskiego Mikołay Głuski.

Sukcessorowie Xiędza Michała Kadłubowskiego, oraz ...nataryusze z testamentu tegoż: Onufry Boufał, Alexan...r Zalczewski, Apolonia Maliszewska, Maryanna Borkoka, PP. Miłosierne Wileńskie i idalsi.

Ignacy Engjelard i Alexander Darnowo Sukcessorowie zeszłym Konsyliarzu byłego Króla Polskiego Karolu tzoldzie.

Grodzieńskiego powiatu Sędziego Jakóba Skrodzkiego ...kcessorowie.

Sukcessorowie Rotmistrza Oszmiańskiego Andrzeja Ły... to jest: Alexy i Marcelli synowie, Petronela Podbere..., i Johanna Szmithowa córki.

Litewski Oboźny Graf Alexander Pociey w stopniu swo... i z przelewu Tadeusza Wyssogierda.

Litewskich woysk Chorąży Józef i żona jego Aniela Jodvie, w stopniu Orzechowskiey, a teraz ich sukcessorowie: Wiktory Jodko syn i Teressa Bogatkowa córka.

Elżbieta Wagnerowska w stopniu swego męża Jana.

XX. Dominikanie Wileńscy, Troccy, Werkowscy, ...orscy, i Rakowscy

Altarysta Płóngiański X. Stanisław Woyna.

...toni i Eustachy Chrapowiccy bracia, sukcessorowie po ...łym swym oycu Józefie Chrapowickim Jnstygatorze ...ewskim.

Porucznik byłych pollch wóysk Kazimierz Krzycki.

Sukcessorowie i donataryusze Starosty Zahorskiego Jó... Koszczyca mianowicie Stanisława Mirska w swoiém ...lszych konsukcessorek imieniu, Antoni Francesson półkownik w stopniu zeszłego Ignacego Łoszowskiego, i dalsi.

W stopniu Sztackiego Sowietnika Xięcia Onufrego Druckiego Lubeckiego i za przelewem dalszego rodzeństwa jeden Xiążę Xawery Lubecki.

XX. Bernardyni Wileńscy i Troccy.

Józef Xiążę Radziwiłł Wojewoda Trocki.

Szambelan Leonard Krzywkowski.

Chełmiński Chorąży Józef Zawadzki.

XX. Bazylianie Boruńscy.

Marszałek b. Pttu Telszewskiego Józef Hrabia Plater.

Jan Hryniewski b. Sędzia Grodzki Wileński w stopniu oyca swego s. p. Tadeusza Hryniewskiego.

Miński Łowczy Tadeusz Woroniec.

Dangowski Starosta Graf Xawery Brzostowski.

Jan Chrzanowski w stopniu brata swego s. p. Rocha Chrzanowskiego Koniuszego ziemi Bereskiey.

Litewski podstoli Stanisław Worcell.

Sukcessorowie Mińskiego Podstolego Grafa Torczyńskiégo.

Tadeusz Stelnicki w stopniu oyca swego Józefa Stelnickiego Rotmistrza.

Piński Chorąży Karol Strawiński.

Byłych pollch woysk Generał Major Krzysztof Dunin Karwicki.

Miński Koniuszy Ignacy Ratyński, a w stopniu onego syn, za Dokumentem od brata, Antoni.

Szlachta Xawery i Tomasz Mąkiewiczowie.

Leon Kamieński, za przelewem od Prezydenta Ziemsk. Grodzieńskiego Sądu Jana Kamieńskiego, onemu wydanym.

XX. Missyonarze Wileńscy.

Sukcessorowie Grodzień. Starosty Karola Chreptowicza, mianowicie: Michał Borzęcki a w stopniu jego syn Karol Borzęcki Sędz. Graniczny Grodzieński ze skutków zapisów testamentowych Karola Chreptowicza i za przelewami: od Marcina Borzęckiego, Teressy Niewiadomskiey, Maryanny Niepokoyczyckiey, Adama Niepokoyczyckiego, Ignacego Borzęckiego, Jana i Maryanny Rukiewiczów, Józefa Chreptowicza wydanemi; tudzież od dalszych za plenipotencyami wydanemi sobie w pełney mocy — Oraz Tomasz i Karolina Bogatkowie w stopniu własnym i za przelewami w stopniu Maryanny Dankiewiczowey, Jana i Antoniego Dankiewiczów.

Skarb JEGO JMPERATORSKIEY MOSCI w stopniu Bankiera Holenderskiego Hana.

W stopoiu starosty Wielatyckiego Józefa Tyszkiewicza syn jego Michał.

Półkownik b. woysk pollch Franciszek Osztorp i były Littski Sędzia Stanisław Moniuszko. a w stopniu onych synowie: Leon Osztorp, Dominik i bracia jego Moniuszkowie.

Miński powiatowy Graniczny Kommisarz Sebastyan Wańkowicz.

Sukcessorowie Chorążego Tadeusza Wiażewicza Salomea Jacewiczowa, Ignacy i Ludwik Piórowie.

Wołkowyski powiatowy Marszałek Joachim i Podkomorzyc Józef Bułharynowie.

Miński powiatowy Podkomorzy Tadeusz Swiętorzecki.

Miński Podstoli Tomasz Swiętorzecki.

Nowogródzki Podkomorzyc Krzysztow Niezabitowski.

Sukcessorowie Trockiego Kasztelana Platera.

Joachim Chreptowicz i dalsi sukcessorowie Ziemskiego Grodzieńskiego Pisarza Ignacego i Anny z Boufałów Chreptowiczów.

Sukcessorowie Półkownikowey Maryanny Downarowiczowey, mianowicie po śmierci swych sam jeden Felix Downarowicz b. Pisarz Grodzki Wileńsk.

Antoni i Karol Bylewscy w stopniu oyca swego Maurycego.

Plebania Jndurska.

Sukcessorowie Hetmanowey Ogińskiey: Feld Marszałek woysk Austryáckich i żona jego Izabela Xiążęta Czartoryscy.

Wileński Ziemski Sędzia Mikołay Pomarnacki.

Marszałek b. Piński Szymon Skirmont w stopniu swoim jako też za przelewem Józefa Twardowskiego wydanym.

Kamer-junkrowa JEGO JMPERATOSKIEY MOSCI Karolina Sulistrowska w stopniu swey matki Staróściny Izabelli Przeuskiey.

Prezydent Sądu Głnego Wileńsk. Michał i żona jego Rozalia Romerowie sukcessorowie Podczaszyney Deraessowey.

Stanisław Szabuniewicz w stopniu oyca swego Michała Szabuniewicza Łowczego Smoleńskiego.

Andrzey Swięszkowski.

Altarya Połtelska, Altarya Kołnelska.

Szef b. Litt. woysk Jan Stryjeński.

St. Petersbourski Bankier Rall.

Szlachcic Fidelis Kraszkowski.

Zyd Hirsz Szymonowicz.

Wileński b. Podkomorzy a teraz Vice Gubertator Miński Wincenty Giecewicz.

Strzałkowscy Starośc. Dominik i Pius Tyszkiewiczowie.

)?(

Sukcessorowie Grafa Józefa Wielohórskiego aktualnego taynego Sowietnika.
Sukcessorowie Kasztelana Roberta Brzostowskiego.
Franciszek Frybes.
Gabryel Xiążę Ogiński b. Prezydent Sądu Gł. Litt. Wileńsk. 2 Departamentu w stopniu zeszłey swey matki Antoniny Ogińskiey Star. pozostały Sukcessor.
Antoni Römer Podwojewoda Trocki w stopniu Starościny Römerowey za przelewem.
Kolleski Sowietnik Walenty Przesmycki.
Sukcessorowie Xięcia Kurlandzkiego Piotra Birona.
Sukcessorowie Wyrwicza.
Sukcessorowie Starościny Malczewskiey Maryanny z Paszkowskich Belgramowey jako to: Michał Rutkowski i dalsi.
Sukcessorowie zeszłego Michała Smogorzewskiego Szam. b. dworu pollgo, Barbara z Smogorzewskich pierwey Bohuszowa a teraz Reutowa i Rozalia z Smogorzewskich rodząca się Eysymontówna.
Adam Iwaszkiewicz w którego stopniu jako po zeyściu onego poszukają należności Sztacki Sowietnik i Kawaler Antoni Lachnicki i brat zeszłego Adama Iwaszkiewicza Jerzy Iwaszkiewicz.
Franciszek Możeyko, a w stopniu jego sukcessorowie: Tytus i Joachim synowie Alexandra, Paulina i Konstancya córki Możeykowie i Możeykówny.

Sukcessorowie Hetmana Ogińskiego.

Alexander Kasztelan Mazowiecki Orderu orła białego i S. Stanisława, Xawier Starosta Daugowski Orderu Sgo Stanisława, Kawalerowie, bracia między sobą rodzeni Hrabiowie Brzostowscy.
Barbara z Hrabiów Brzostowskich Hrabini Brzostowska Starościna Puńska.
Józef Hrabia Wielhorski Generał dywizyi woysk pollch i różnych Orderów Kawaler.
Cały dóm Przeździeckich, jako to: Helena z Przeździeckich Xżna Radziwiłłowa Wojewodzina Wileńska.
Maryanna z Przeździeckich Tyzenhauzowa Szefowa b. Gwardyi Litt.
Karol Półkownik woysk pollch Kawaler Orderu S. Anny, Konstanty Kamer-junkier JEGO JMPERATORSKIEY MOSCI Bracia rodzeni, i Michał Starościc Miński ich stryjeczny brat, Grafowie Przeździeccy.
Adam Członek Kommissyi Edukacyyney, Jreni Kamerher JEGO JMPERATORSKIEY MOSCI Hrabiowie Chreptowiczowie bracia rodzeni, Kawalerowie różnych Orderów, oraz Karol i Izabela Brzostowscy Marszałkowiczowie Guber. Potomstwo z Ewy de domo Chreptowiczówny pochodzące.
Ignacy Parczewski podpółkownik woysk Rossyyskich i Kawaler, w stopniu całego domu Hrabiów Platerów nabywca.
Piotr Kleczkowski Komisarz. Archiwista Antoni Osipowicz.

Regestr nabywców dóbr Graffa Senatora Ogińskiego z tabelli Rządzącego Senatu do Kommissyi Ogińskich nadesłany, podług którego wszyscy ciż nabywcy do stanności w Kommissyi wzywają się — na dzień 10 miesiąca junii roku teraźnieyszego 1818.

Ignacy Grabowski Podkomorzy, majątku Miednik.
Mikołay i Ignacy Abramowiczowie Starościcowie Starodubowscy, Klucza wysokiego dworu z Woytowstwami.
Tomasz i Jakób Umiastowscy, Woytowstwa Giełożkiego.
Tomasz Wernikowski, Wsi Byczkieniszek.
Kommisarz Antoni Trapp, Szukiszek z Zaściankiem.
Ludwik Tyszkiewicz Hetman Litt. Gudelik, Giedorańców, Weleykiszek, Wołkyniszek, Łulina,
Ignacy Ratyński Koniuszy Litewski, Ryndziun, Sawiczan, Bezdan, z Zaściankami.
Gasper Szyszko Półkownik, Gieran.
Karol Major i Helena Sakienowie, folwarku Bieniakonie z Wioskami.
Daniel Paszkiewicz, Wsi Żukoynie.
Mikołay i Johanna Pomarnaccy, Puciniszek, Ławkieniów.
Starościna Rozalia Platerowa, Klucza Niemieżyńskiego.
Starosta Nikodem Łopaciński, oraz wszyscy lokatorowie jego z Dekretu Sądu Exdywizorskiego, majątku Dryświat.
Ignacy Baliński Sędzia, wsi Obaly, Mysztolkan.
Adam Bohuszewicz, Szadziun.
Xiąże Alexander Giedroyć, Miciun.
Lachnicki Marszałek Wileński, Woytowstw Raguńskiego, Meylańskiego.
Micewicz Major b. woysk pollch, majątku Zajezierza.
Xiąże Michał Radziwiłł Wojewoda Wileński, Łoznicy, Stayki, Słobodki.
Szymon Skirmunt Marszałek, Czemeryna, Mołodowa.
Leon Kamieński Prezydent, wsi Miniawicz, Poruczan.
Józef Kraszewski Major, folwarku Peresudowicz.
Józef Czarnecki Chorąży Litt., Sudcze.
Lachnicki Półkow., majątku Żarnowki, Hrayno, Zarubicz.
Woyciech Pusłowski Marsz. Pttu Słonimsk. Chomska, Goszewa, Nowego Rolnika, Zabieża.
Generał woysk pollch Felicyan Twardowski, Welesnicy, Chałożyna.
Ratyński Koniuszy Miński, Nowosiołek.
Nabywca Osownicy — Nabywca dóbr Bobra, którego dożywocie swoje, Hetman Ogiński ustąpił Podskar. Ogińskiemu.

Piotr Kleczkowski Kommisarz.
Archiwista Antoni Osipowicz.

Wyjeżdżają za granicę.

1. Wyjeżdża za granicę do królestwa Pruskiego Obywatel Gubernii Wileńskiey były Prezydent Ziemski Powiatu Oszmiańskiego W. Samuel Wolk z Synem swoim Ignacym Wołkiem Porucznikiem woysk Ross. i znaydującymi się przy nich służącymi, Józefem Stryiewskim lokajem i Janem Puchaczem furmanem poddanymi.

Ogłasza się po raz drugi i trzeci.

2 Wyjeżdża za granicę do Królestwa Pruskiego, Oszmiańskiego Pttu z miasteczka Iwje Obywatel, Całko Jankielowicz Bakszta na miesięcy 10.

---

2 Wyjeżdża za granicę do Wód Karlsbatskich Doktor Medycyny i Chirurgii, Maciey Barankiewicz, z służącym Józefem Nowickim, na miesięcy 5.

---

2 Wyjeżdża za granicę do Francyi i Włoch, Obywatel Gubernii Wileń. Stanisław Dombrowski na lat 2 w interessie familiynym.

---

2 Wyjeżdża za granicę do Królestwa Pruskiego, Wiliampolskiey swobody miasta Kowna Obywatel Gabryel Hilelowicz Waserdam, z Orelem Abelowiczem na miesięcy 10.

---

3 Wyjeżdża za granicę do Królestwa Pruskiego miasta Poniewieża Mieszczanin Albert Gryf, na jeden rok.

---

3 Jenerał piechoty i Kawaler Graff Igelstrom.
Doktor Kolleski assesor Awersarius.
Szlachcic Jan Chiżewski.
Kamerdyner Alexander Zabokrzycki.
Lokaje: Dominik Nakrewicz, Kazimierz Putrys.

Grafini Honorata Igelstromowa Dama orderu krzyża gwiazdzistego.
Xiążę Stanisław Lubomirski Kammer-Junker Dworu Jego Imperatorskiey Mości.
Panny: Anna Błażewska, Izabella Jankowska, Helena Kossà.
Kamerdyner Franciszek Przędziński.
Jan Mejershoffski, Józef Bochusz.